

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України"
Освітня програма	56246 Дистанційні аерокосмічні дослідження природного середовища
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

03.04.2025 р.

Справа № 0152/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,

Білоус Оксана Іванівна,

Гасюк Іван Михайлович,

Дмитрів Григорій Степанович,

Запотоцький Сергій Петрович,

Заячук Мирослав Дмитрович,

Максименко Надія Василівна,

Міронова Наталія Геннадіївна,

Мудрак Олександр Васильович,

Погребняк Володимир Григорович,

Сонько Сергій Петрович,

Трохимчук Андрій Дмитрович,

Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державна установа "Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	56246
Назва ОП	Дистанційні аерокосмічні дослідження природного середовища
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Зміст ОНП відповідає Стандарту вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю третього ОКР, результати навчання забезпечуються ОК з циклу загальної, спеціальної підготовки, фаховими освітніми компонентами за спеціальністю та практичною підготовкою. Втім, переліку фахових компетентностей додана від закладу СКО7 «Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення (програмні пакети, модулі тощо) та великі масиви даних, зокрема багатовимірних зображень, для здійснення досліджень та моделювання природних процесів», але після неї продовжується перелік СК зі стандарту. Як правило, Додані компетентності і результати навчання в ОНП розміщуються після списку, що взятий зі Стандарту. Крім того, перелік програмних результатів навчання дещо відрізняється від Стандарту, який розроблений висококваліфікованими фахівцями галузі та узгоджений на багатьох рівнях. Якщо зміни нахшталт того, що до РНО1 – додано «зокрема з дистанційних аерокосмічних досліджень природного середовища», а із РНО2 – вилучено «планет земної групи» ще можна пояснити специфікою програми, то те, що розробники поміняли місцями РНО3 та РНО8, РНО5 та РНО6, РНО7 та РНО9 на відміну від Стандарту пояснення не має.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОНП чітко сформульована «забезпечити підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері природничих наук шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення» в головному світу сенсі відповідає місії «Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України» – підготовка наукових кадрів через магістратуру, аспірантуру і докторантуру; поступове входження у світовий науковий простір шляхом участі у міжнародних наукових і науково-технічних проєктах, програмах і конференціях, публікації результатів проведених досліджень в авторитетних міжнародних наукових виданнях. (<https://www.casre.kiev.ua/images/files/documents/5-stratehiia-rozvytku-casre-2023-2027.pdf>).

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію підтверджено.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються на основі сучасних тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних і закордонних освітніх програм, що забезпечує конкурентоспроможність випускників і їхню інтеграцію у європейський освітній простір. Програмні результати навчання освітньої програми РН1- РН10 хоча і змінені за порядком, відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю та у повній мірі відповідають тенденції розвитку спеціальності, а доповнена до переліку компетентностей СКО7 Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення (програмні пакети, модулі тощо) та великі масиви даних, зокрема багатовимірних зображень, для здійснення досліджень та моделювання природних процесів», визначена Центром, забезпечує врахування особливостей програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми (40 кредитів ЄКТС) відповідає вимогам законодавства (частині 6, статті 5 Закону України «Про вищу освіту») щодо навчального навантаження при підготовці аспіранта. Обсяг окремих освітніх компонентів замала 1-2 кредити ЄКТС (Методологія і організація наукових досліджень 2 кредити, Педагогіка та методи викладання дистанційних аерокосмічних досліджень природного середовища – 1 кредит, Планування та управління науководослідними проектами – 1 кредит) Всі ОК варіативної частини 1-2 кредити.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст освітньої програми має чітку структуру : Цикл загальної підготовки (18 кредитів), Цикл професійної підготовки, у т.ч. нормативна частина-12 кредитів та варіативна частина 10 кредитів. До матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та ПРН включені дисципліни варіативної частини, що не передбачено вимогами до ОНП. Варіативна частина також включена до переліку ОК та включає 15 дисциплін обсягом 24 кредити (один ОК має обсяг 1 або 2 кредити), а передбачена можливість вибору дисциплін на 10 кредитів, тобто здобувач обмежений у виборі. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОНП дещо перевантажена у частині професійної підготовки. Так, ПП2.1.01 Методологія дистанційного зондування Землі у вирішенні завдань природокористування та ПП2.2 Науково-педагогічна практика згідно матриці, забезпечують формування всіх компетентностей Так само в матриці забезпечення програмних результатів навчання освітніми компонентами, ПП2.1.01Методологія дистанційного зондування Землі у вирішенні завдань природокористування та ПП2.1.02 Методи оброблення даних дистанційного зондування та дешифрування матеріалів аерокосмічного знімання забезпечують формування всіх ПРН. В ОНП представлена структурно-логічна схема у вигляді таблиці, яка дозволяє простежити лише послідовність викладання дисциплін, але для демонстрації логічного зв'язку між ОК формується структурно-логічна схема в графічному вигляді. Забезпечення формування загальнокультурних та громадянських компетентностей в ОНП покладено на ОК Філософія науки і культури

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 103 «Науки про Землю» з галузі знань 10 «Природничі науки», що визначена Стандартом вищої освіти відповідної спеціальності. В ОНП зазначено, що об'єктом програми є природні та антропогенні об'єкти і процеси у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку в просторі та часі. Відповідно до об'єкту цієї ОНП сформульовано зміст обов'язкових ОК, який дозволяє сформувати у здобувачів визначений Стандартом вищої освіти комплекс компетентностей, навичок та вмінь.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Індивідуальна траєкторія здобувачів в НТУ «ДП» регламентується рядом університетських положень (Положенням про провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому рівні) в ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України» (<https://surl.li/hzwzyx>) та дозволяє це здійснити із переліку вибіркового дисциплін на 10 кредитів. Передбачено право здобувачів освіти на академічну мобільність, регулювання якої в Центрі здійснюється згідно Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України».

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Структура ОНП та НП передбачають окреме проходження Науково-педагогічної практики в обсязі 3 кредити ЄКТС, яка підкріплена профільною дисципліною «Педагогіка та методи викладання дистанційних аерокосмічних досліджень природного середовища», що дозволяє сформувати викладацькі компетентності. Практична підготовка також забезпечується науковою складовою, яка знайшла своє відображення у навчальному плані, згідно до якого у графіку навчального процесу докторів філософії з 1-4 років зазначено «дисертаційне дослідження». Крім того, вивчення ОК передбачає загалом 194 години практичних занять.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Згідно стандарту спеціальності 103 Науки про Землю третього освітнього рівня та ОНП, набуття соціальних навичок та особистих якостей відбувається через формування наступних компетентностей: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті, СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти..., тощо. Це забезпечують різною мірою практично всі ОК. Крім того, здобувачі ОП набувають соціальні навички в позааудиторній роботі, на наукових конференціях.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Загалом, ОП є структурованою в контексті загального часу навчання складається з обов'язкових та вибіркового дисциплін, відповідно, 30 та 10 кредитів ЄКТС. Цикл загальної підготовки (18 кредитів), Цикл професійної підготовки, у т.ч. нормативна частина-12 кредитів та варіативна частина 10 кредитів. Науково-педагогічна практика має обсяг 3 кредити ЄКТС. В НП зазначено, що вибірково частину формують 15 дисциплін, з яких здобувачі можуть обрати ОК на 10 кредитів, але складно визначити безпосередньо кількість дисциплін бо вони мають різний обсяг (1 - 2 кредити.) Всі види освітньої роботи знайшли своє відображення в НП. Розподіл годин на лекції та практичні загалом відповідає нормам, зазначеним у ЗУ про вищу освіту (до 8 годин аудиторних занять на 1 кредит), але є ОК, що значно перевищують цю норму (Філософія науки та культури 6 кредитів (норма- 48 аудиторних годин, а РПНД вказано 51 год лекцій та 64 год. семінарів, хоч в НП норматив дотриманий). Інша ситуація з ОК Методи оброблення даних дистанційного зондування та дешифрування матеріалів аерокосмічного дослідження – при 3 кредитах в НП вказано 60 годин аудиторних. Стосовно самостійної роботи є не зрозумілими вказані у НП години – 0,75; 0,67 і т.д.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Практикоорієнтованість ОП забезпечується 3 кредитами ЄКТС практики та 194 годинами практичних і лабораторних занять. Практикоорієнтованості ОНП також сприяють практика, польові дослідження, залучення здобувачів ВО до роботи в ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України». Дуальна форма освіти за ОНП не реалізується.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Загалом, освітня програма сприяє розвитку у здобувачів компетентностей для досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що фрагментарно забезпечується викладанням обов'язкових ОК, дотичними до тематики сталого розвитку, містять теми, що аналізують проблематику сталого розвитку, але аналіз РП цих та інших ОК показав, що саме детальний аналіз резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та згадування Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 в цих документах немає, що підтверджує і список рекомендованих джерел, в якому немає навіть посилання на Інтернет-ресурси, що містять опис глобальних цілей сталого розвитку.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Розміщені на сайті установи Правила прийому до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії у Державній установі «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України» в 2024 році (pdf), методичні вказівки щодо оформлення дослідницької пропозиції (docx), зразок робочого плану реалізації дисертаційного проекту (docx), зміна у Правилах прийому до аспірантури у 2024 році (pdf) є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і відповідають Умовам вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання ЗВО враховують особливості освітньої програми та вимоги МОН України, а відбір здійснюється на конкурсній основі єдиного вступного іспиту з оцінками не менше ніж встановлено Правилами прийому Згідно рішенням Вченої ради ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України» (протокол №14 від 19.12.2023 р.), загальна кількість балів за іспит складається з двох компонентів: оцінка за усну відповідь (максимум 100 балів), оцінка за представлення дослідницької пропозиції (максимум 100 балів). Підсумковий бал визначається як середнє арифметичне цих двох оцінок. Вступники, які набрали менше ніж 60 балів на іспиті зі спеціальності, не допускаються до конкурсу.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Для визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах затверджене наказом директора Центру від 4.08.2022 р. «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». Прикладів застосування вказаних правил на ОНП 103 Науки про Землю не було.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Процедура визнання РН, отриманих у неформальній освіті регулюється «Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України». Фактів застосування вказаних правил на ОНП 103 Науки про Землю не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми, методи навчання та викладання здійснюються відповідно до «Положення про провадження освітньої діяльності на третьому освітньому рівні». Результати опитування аспірантів свідчать, що 100% респондентів задоволені рівнем викладання дисциплін за освітньою науковою програмою. Така ж відповідь на питання «Чи задовольняють Вас методи навчання і викладання?». Більшої деталізації в питаннях анкети немає.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

На сайті Центру у в розділі Аспірантура/Докторантура, Платформа для занять - висвітлені ОНП, навчальні плани, силабуси, робочі навчальні програми та розклад для кожного року навчання (<https://surl.li/cemchp>). В кожній робочій програмі наведені критерії оцінювання як поточного, так підсумкового, в тому числі різних видів робіт (контрольні роботи, самостійна робота тощо). В ряді РПНД надається перелік загальних компетентностей і ПРН, що не корелюють з текстом ОНП та Стандарту. РПНД ««Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1» за матрицями відповідності формують ЗКОЗ, СКО4 та РНО8. Натомість в робочій програмі наведено 12 ЗК та 9 РН, що не співвідносяться з ОНП, тобто викладачі розробляли РПНД безвідносно до вимог ОНП https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/103/working-plans/103_rnp_01-foreign-language-for-professional-purposes-2024.pdf . Робоча програма ОК «Філософія науки і культури», що розміщена на сайті призначена для підготовки докторів філософії з галузі науки 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія, що написано на її титульному аркуші https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/103/working-plans/103_rnp_02-philosophy-2024.pdf . Перелік компетентностей, що наведений в цій РП не корелює з переліком в ОНП, а перелік праць, що виносяться на співбесіду під час занять на 2/3 складається з російськомовних видань (із 44 назв 29, що включені список вступають у протипіччя із законодавством України). В РП всіх обов'язкових дисциплін професійного циклу міститься значна кількість російськомовних джерел : «Методологія дистанційного зондування Землі у вирішенні завдань природокористування список основної і додаткової літератури https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/103/working-plans/103_rnp_06-remote-sensing-methodology-for-nature-management-tasks-2024.pdf , Методи оброблення даних дистанційного зондування та дешифрування матеріалів аерокосмічного знімання https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/103/working-plans/103_rnp_07-methods-of-data-processing-and-decryption-of-remote-sensing-2024.pdf , Геоінформаційні технології в дистанційному зондуванні Землі при вирішенні завдань природокористування https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/103/working-plans/103_rnp_08-geoinformation-technologies-in-remote-sensing-2024.pdf

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджена.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Педагогічні і НПП і наукові працівники, що задіяні в реалізації освітньої програми проводять наукові дослідження відповідно профілю дисциплін, що викладають, але в РПНД відсутні їх публікації навіть в переліку додаткової літератури, що свідчило б про їх дотичність до цих дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

За ОП здійснюється активна міжнародна співпраця, що відображається на сторінці сайту Міжнародне наукове співробітництво (<https://www.casre.kiev.ua/uk/activities/international-scientific-cooperation>), де надано перелік із 20 міжнародних партнерів та 5 подій за останні 5 років, у яких Центр брав участь. Закладка Міжнародні проекти не заповнена.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідно до стандарту вищої освіти третього ОКР спеціальності 103 Науки про Землю, атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертації. Процес підготовки та атестації здобувачів вищої освіти рівня доктора філософії детально представлений на сторінці сайту Разові спеціалізовані вчені ради, де містяться матеріали щодо Порядку проходження процедури захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії, Порядку виготовлення і видачі дипломів та склад Спеціалізованих рад.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, передбачених за даною ОП, регулюються Положенням про провадження освітньої діяльності на третьому освітньо- науковому рівні (<https://surl.li/upsuex>) та Положенням про форму контролю знань, отриманих при засвоєнні освітньо-наукових програм (<https://surl.li/xytfwx>). Здобувачам доведена інформація про графік, правила і процедуру проведення контрольних заходів, процедуру оскарження результатів контрольних заходів, умов повторного їх складання. Згідно опитування, всі здобувачі зазначили, що викладачі поважно і коректно ставляться до них. Конфліктних ситуацій не виникало.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У Центрі чітка та зрозуміла процедура дотримання академічної доброчесності, що регламентується Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти третього рівня <https://www.casre.kiev.ua/images/files/documents/polozhennia/8-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-casre-2022.pdf>. Всі наукові роботи перевіряються на наявність плагіату.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Високий рівень академічної і професійної кваліфікація НПП, що задіяні у реалізації ОПП, підтверджується вичерпною інформацією про досягнення у таблиці 2 відомостей самооцінювання. Всі НПП мають наукові ступені і вчені звання. На сайті представлена сторінка Співробітники у кожному відділі з активними прізвищами, але сторінка кожного викладача не наповнена його доробком <https://www.casre.kiev.ua/uk/structure/departments>

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедура конкурсного добору викладачів здійснюється відповідно до «Порядком проведення конкурсу на заміщення вакантних посад працівників у Державній установі «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України» та є чіткою, зрозумілою й прозорою. При доборі викладачів враховується інформація про відповідність їх доробку критеріям активності викладача.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Відповідність підкритерію підтверджена.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Відповідність підкритерію підтверджена.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію підтверджена.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України» забезпечує доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури, у т.ч. Центру колективного користування спектродіаметричною апаратурою, баз даних Scopus та Web of Science, наукової бібліотеки ІГН НАН України, бібліотеки імені В.І. Вернадського.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я, що підтверджено результатами опитування здобувачів (<https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/survey-results-103-2025.pdf>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Інформаційна підтримка знаходить своє відображення на сайті Центру (<https://surl.li/ftzbaj>), де відбувається періодичне оновлення інформації та розміщуються актуальні новини. Інформації щодо наявності психологічної служби, на яку б була покладена функція підтримки ментального здоров'я або будь-якої соціальної служби, що опікується здобувачами на сайті немає, але анкетування показує 100% -ву задоволеність особами, що навчаються всіма видами підтримки (<https://www.casre.kiev.ua/images/files/phd/survey-results-103-2025.pdf>)

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В Центрі є «Положення щодо можливостей інклюзивної освіти здобувачів вищої освіти третього рівня» (<https://surl.li/aztatz>), але обладнання ніяке не встановлено, оскільки студенти з особливими освітніми потребами за даною ОП не навчаються.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій регулюються системою документів на рівні Центру. ДУ НЦАКДЗ ІГН має чіткий алгоритм реакції на появу конфліктних ситуацій, з яким здобувачі ознайомлені. Існує Скринька довіри, але вона не є анонімною. Фактів булінгу, конфліктів чи корупції на ОНП не було.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ДУ НЦАКДЗ ІГН НАН України реалізує інституційну політику та систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти згідно Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<https://surl.li/mcdiny>). Всі процеси, що стосуються ОНП Дистанційні аерокосмічні дослідження природного середовища регламентуються Порядком розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм (<https://surl.li/iwafjm>), Положенням про гарантії освітньої програми (<https://surl.li/ldappk>). На сайті є закладка Освітньо-наукові програми у якій

розміщено ОНП 103 Науки про Землю за 2016, та щорічні з 2020 по 2024 роки. Це підтверджує, що ОНП оновлюється щорічно. Також матеріалами справи підтверджено наявність суттєвих змін в ОП, що відбулись за ці роки.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Інформації про надання певних пропозицій здобувачами щодо удосконалення ОНП на сайті Центру не виявлено, оскільки опитування містить закриту форму питань. У складі робочої групи немає здобувачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Відповідність підкритерію підтверджена

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

В ДУ НЦАКДЗ ІГН немає структури, нахшталт Асоціації випускників, до якої приєднуються студенти після завершення навчання. Сторінки на сайті з інформацією про кар'єрний шлях випускників немає. У справі надана інформація про особисті контакти Гаранта з випускниками ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію підтверджена

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП 103 Науки про Землю проводиться вдруге. Суттєві зауваження і рекомендації, надані у 2021 році успішно враховані, але ще не реалізовано деякі рекомендації, що стосуються розробки структурно-логічної схеми, створення Ради молодих вчених, забезпечення належних умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами, проведення опитування стейкхолдерів, що забезпечить можливість зворотнього зв'язку із ними.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка здатна забезпечити розвиток освітньої програми та освітньої діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ДУ НЦАКДЗ ІГН НАН України на офіційному веб-сайті є вкладка Документи (<https://www.casre.kiev.ua/uk/documents>), де представлена структурована нормативна база, що регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

В ДУ НЦАКДЗ ІГН НАН України існує практика оприлюднення проєкту ОП для обговорення, але не вказана адреса подання пропозицій і зауважень. На теперішній час проєкт ОНП 103 Науки про Землю третього ОКР на 2025 рік ще не розміщений.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі,

навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ДУ НЦАКДЗ ІГН НАН України своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті наявну повну, точну та достовірну інформацію про ОНП. У розділі «Аспірантура/Докторантура» (<https://surl.li/kmxihx>), зокрема у вкладці «Платформа для занять» (<https://surl.li/bxlels>) представлена актуальна інформація про ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст освітньо-наукової програми 103 Науки про Землю відповідає науковим інтересам здобувачів та містить всі необхідні освітні та наукові компоненти для повноцінної підготовки до дослідницької та викладацької діяльності. Згідно аналізу тем наукових робіт аспірантів, які пов'язані з обробленням аерокосмічних знімків за допомогою різних інноваційних методів та з використанням сучасних технологій, можна констатувати їх профіль вибіркових дисциплін забезпечує отримання необхідної фахової підготовки. Кадровий ресурс дозволив сформувати освітнє середовище за профілем ОНП, у якому можна виконати дослідження і захистити дисертацію

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Високий науковий рівень керівників та широкий спектр їх наукових інтересів дозволяють забезпечити повноцінну підготовку аспірантів за обраним напрямком дослідження. Специфіка наукових досліджень всіх керівників дотична до тематик наукових робіт аспірантів та наукової діяльності структурних підрозділів, а результати їх наукових досліджень публікуються в авторитетних виданнях, у т.ч. з бази Scopus.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Відповідність підкритерію підтверджена.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Відповідність підкритерію підтверджена.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Центр має широкі можливості для залучення аспірантів до міжнародної наукової спільноти: укладені угоди з закордонними науковими установами, є особисті контакти керівників, що дозволяють аспірантам здійснювати міжнародну мобільність. Є позитивні практики міжнародних візитів (Ю Темна). Широко практикується публікація у закордонних виданнях та участь у міжнародних конференціях із доповідями. (І. Онопчук). Реалізуються «Проекти віртуальної мобільності», зокрема С.Маргес був активним учасником «The 10-th International Geosciences conference of young».

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

На ОНП є численні приклади участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких опубліковані в авторитетних наукових виданнях (д. геол.н., с.н.с. О. Азімов, д.т.н., проф. С. Кохан, к.г.н., с.н.с. Л. Єлістратова та ін.).

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Відповідність підкритерію підтверджена.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рекомендуємо при наступному перегляді освітньої програми привести у відповідність до Стандарту перелік загальних і фахових компетентностей (розмістивши в кінці переліку СК додані закладом) та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Розглянути можливість створення узагальнених ОК, що охоплювали б тематику нинішніх ОК, що мають обсяг 1-2 кредити. Дотримуватись вказаної норми аудиторного навантаження здобувачів третього ОКР – до 8 годин на 1 кредит. При оновленні ОНП розробити графічний варіант структурно-логічної схеми. Рекомендувати викладачам включати питання аналізу глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, а до рекомендованих джерел включити посилання на ці документи. З огляду на особливості ОП, доцільно активізувати зусилля по реалізації дуальної форми освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендується активізувати роботу щодо міжнародного обміну аспірантами, практикувати визнання результатів навчання, отриманих в закордонних університетах. Рекомендується викладачам в межах своїх ОК ОП популяризувати отримання неформальної освіти, що поглибить вивчення конкретного ОК та зараховувати отримані Сертифікати як частину вивченого курсу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо продовжити практику опитування здобувачів щодо освітнього процесу, розширивши перелік питань для отримання інформації, спрямованої на покращення ОНП. Під час оновлення РПНД звернути увагу на узгодженість компетентностей і ПРН, на які спрямована дисципліна з тими, що відведені їй в матрицях відповідності ОНП та формулювання, які надано в стандарті ОНП Науки про Землю. Виключити із переліку рекомендованої літератури російськомовні джерела, замінивши їх посиланнями на оригінальні видання або україномовні аналоги. Доповнити списки рекомендованих джерел публікаціями викладачів відповідної дисципліни. Наповнити сторінку сайту Міжнародне наукове співробітництво, показати проекти, в яких працює Центр і здобувачі, закордонні конференції та стажування, в яких брали участь здобувачі та викладачі, тощо.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Активно популяризувати принципи академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Зважаючи на активну міжнародну співпрацю, доцільним є долучення іноземних лекторів до реалізації освітнього процесу у формі гостьових лекцій, тренінгів, вебінарів тощо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продовжити практику опитування студентів рівнем задоволеності наданням їм підтримки від ЗВО, організувати таке ж анонімне функціонування Скриньки довіри. Розглянути можливість співпраці з психологом для підтримки ментального здоров'я співробітників і здобувачів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Враховуючи широкі міжнародні зв'язки, доцільно залучити в робочу групу з перегляду ОП представників профільних закордонних установ. Для забезпечення участі здобувачів у оновленні ОНП включити до групи розробників їх представника та в анкеті надати запитання з відкритою відповіддю стосовно пропозицій та зауважень до ОНП. При перегляді ОП доцільно на сайті розмішувати інформацію з переліком поданих пропозицій та тих, які були взяті до

уваги. Це унеможливить повторення недоречних пропозицій наступного року. Для стимулювання професійного розвитку здобувачів створити на сайті сторінку «Наші випускники», вказавши роки закінчення і назву розміщувати історії різних випускників.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендується продовжити позитивну практику своєчасного оприлюднення й оновлення інформації про ОНП 103 Науки про Землю на офіційному сайті Центру та вказати адресу, на яку можна подавати пропозиції та зауваження.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Для розширення можливості поглибленого вивчення іноземної мови, доцільно додати фаховий курс з англійською мовою викладання. Доцільно стимулювати аспірантів до виконання індивідуальних грантів.

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР_10 ID 56246.pdf</i>	MGZQEev1V9ozQLWzqPcowAo8Cj8tsO9X/1lUo2U Hg=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ